

Ikt. sz.: NOB-40/55-2/2017.

NOB-15/2017. sz. ülés
(NOB-72/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2017. november 22-én, szerdán, 14 óra 05 perckor
az Országház Esterházy János tanácstermében (földszint 1.)
megkezdett üléséről

Tartalomjegyzék

Elnöki bevezető	5
Határozatképesség megállapítása, napirend elfogadása	5
A hazatérés falvairól szóló határozati javaslat (H/18302. szám) (Becsó Zsolt és Balla Mihály (Fidesz) képviselők önálló indítványa) (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)	5
<i>Határozathozatalok</i>	6
Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása	6
<i>Balog Zoltán expozéja</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	10
<i>Balog Zoltán válasza, reagálása</i>	15
Az ülés berekesztése	20

Napirendi javaslat

1. A hazatérés falvairól szóló határozati javaslat (H/18302. szám)
(Becsó Zsolt és Balla Mihály (Fidesz) képviselők önálló indítványa)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
2. Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Szabolcs Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Bóna Zoltán (Fidesz)
Petneházy Attila (Fidesz)
Gaal Gergely (KDNP)
Sneider Tamás (Jobbik)
Szávay István (Jobbik)

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott

Bóna Zoltán (Fidesz) megérkezéséig Petneházy Attilának (Fidesz)
Gaal Gergely (KDNP) megérkezéséig Pánczél Károlynak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás, a bizottság munkatársa

Meghívott

Hozzászóló

Balog Zoltán miniszter (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Potápi Árpád János államtitkár (Miniszterelnökség, Nemzetpolitikai
Államtitkárság)
Becsó Zsolt (Fidesz) országgyűlési képviselő

(A bizottsági ülés kezdetének időpontja: 14 óra 05 perc)

Elnöki bevezető

PÁNCZÉL KÁROLY (FIDESZ), a bizottság elnöke, a továbbiakban: ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy szeretettel köszöntöm a bizottsági ülés résztvevőit. Köszöntöm alelnök urakat, a bizottság tagjait, kedves vendégeinket, az érdeklődőket. Nagy tisztelettel köszöntöm Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár urat, kollégáit, illetve Becsó Zsolt képviselő urat mint előterjesztőt.

Határozatképeség megállapítása, napirend elfogadása

Tájékoztatom a bizottságot, hogy dr. Kiss László képviselő úr előzetesen jelezte, hogy az ülésen nem tud részt venni. Bóna Zoltán képviselő urat Petneházy Attila képviselő úr helyettesíti Bóna képviselő úr megérkezéséig, illetve Gaal Gergely képviselő urat pedig jómagam helyettesítem. Megállapítom, hogy bizottságunk így 8 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy a kiküldött napirendet elfogadja-e. Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

A bizottság 8 igennel a napirendet elfogadta.

A hazatérés falvairól szóló határozati javaslat (H/18302. szám) (Becsó Zsolt és Balla Mihály (Fidesz) képviselők önálló indítványa) (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Első napirendi pontunk a hazatérés falvairól szóló határozati javaslat. Köszöntöm még egyszer az ehhez a napirendi ponthoz érkezett államtitkár urat, illetve Becsó Zsolt képviselő urat mint előterjesztőt.

A részletes vitára kerül sor a határozati javaslatnál két szakaszban. Az első szakaszban azt vizsgáljuk, hogy a határozati javaslat megfelel-e az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedik-e a jogrendszer egységébe, megfelel-e a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, megfelel-e a jogalkotás szakmai követelményeinek.

Kérdezem az előterjesztőt, hogy ehhez kíván-e hozzászólni. *(Jelzésre:)* Nem. Köszönöm szépen. Államtitkár úr, a vita ezen szakaszában kíván-e szólni? *(Jelzésre:)* Nem. Köszönöm szépen. A bizottság tagjai? *(Nincs jelentkező.)* Nem.

Következik a részletes vita második szakasza. A határozati javaslatához képviselői módosító javaslat nem érkezett, viszont a bizottságot arra szeretném kérni, hogy nyújtson be egy módosító javaslatot. Gyakorlatilag a szöveg nem változik, kodifikációs szempontok szerint három pontba kellett rendeznünk a beérkezett javaslatot, a szöveg változatlanul hagyásával egy új preambulum készült, illetve maga a határozat szövege sem változott. A dolog lényege továbbra is az, hogy az említett települések, Somoskő és Somoskőújfalu települések a határozat szerint a „Hazatért falu” címet kapják.

Kérdezem az előterjesztő képviselő urat, Becsó Zsolt képviselő urat, hogy a bizottság ilyen irányú módosításával egyetért-e.

BECSÓ ZSOLT (Fidesz), a napirendi pont előterjesztője: Igen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Egyetértek a bizottság módosító javaslatával és köszönöm a támogatást.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úr!

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség, Nemzetpolitikai Államtitkárság): A kormány támogatja mind a kettőt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr.

Kérdezem a bizottság tagjait. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs kérdés, a szavazásokra kerül sor.

Határozathozatalok

ELNÖK: Elsőként döntenünk kell a módosító javaslatról. Ki az, aki a módosító javaslatot mint bizottsági módosítót, elfogadja? Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

A bizottság 8 igen szavazattal a módosító javaslatot elfogadta.

A következő szavazásunk arról szól, hogy a részletes vitát lezárjuk-e. Aki egyetért vele, kérem, most szavazzon! Aki igen? *(Szavazás.)* Köszönöm.

A bizottság 8 igen szavazattal elfogadta.

Másrészt döntenünk kell a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról azzal, hogy a döntés egyben megfelel a határozati hárszabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak, továbbá felhatalmazás az elnöknek, hogy a jelentést benyújtsa az Országgyűlésnek. Ki az, aki ezzel egyetért? Aki igen? *(Szavazás.)* Köszönöm.

A bizottság 8 igen szavazattal ezt is elfogadta.

Köszönöm szépen az előterjesztőnek és államtitkár úrnak a napirendi pontnál való részvételt. Gondolom, a vitából azt szűröm le, hogy bizottságunk sem többségi, sem kisebbségi véleményt nem akar megfogalmazni, egyetértettünk itt a határozati javaslattal.

Mielőtt rátérnénk a 2. napirendi pontunkra, ami Balog Zoltán miniszter úr éves meghallgatása, szünetet rendelék el fél 3-ig. Miniszter úr megérkezéséig közel 20 perces szünetet rendelék el, és akkor folytatjuk a munkánkat. Köszönöm szépen.

(Szünet.)

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! A szünet után folytatjuk bizottsági ülésünket a 2. napirendi pontunkkal. Nagy tisztelettel köszöntöm Balog Zoltán miniszter urat, az Emberi Erőforrások Minisztériumának miniszterét és köszöntöm a kíséretében megjelent államtitkár urakat: Rétvári Bence államtitkár urat, Hoppál Péter államtitkár urat és kollégáikat a Nemzeti összetartozás bizottsága mai ülésén. Időközben megérkezett Bóna Zoltán képviselő úr és Gaal Gergely képviselő úr, és köszöntöm Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólót is.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a mondja ki, hogy a minisztert a miniszter feladatköre szerint hatáskörrel rendelkező bizottság évente meghallgatja, így ennek a jogszabálynak megfelelően hallgatjuk meg miniszter urat. Gyakorlatilag ügyrendi felvetésként szeretném elmondani, hogy az elmúlt két napban miniszter úr már az ötödik bizottság előtt jár, ez az ötödik meghallgatása, így az a javaslatom, hogy miniszter úr tájékoztatója után egy körben tegyük fel a kérdéseket, mondjuk el a véleményünket és utána miniszter úr ezekre majd reagál.

Tisztelt miniszter úr, öné a szó.

Balog Zoltán exozéja

BALOG ZOLTÁN miniszter (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen a meghívást és az érdeklődést. Itt mindig azzal a kötelező szerénységgel kell megszólalni, hogy a nemzetpolitikai ügyek fő felelőse a kormányban nem az Emberi

Erőforrások Minisztériuma, bár nekünk ez nem lenne ellenünk, hanem a Miniszterelnökségen belül a Nemzetpolitikai Államtitkárság, de ebben az ügyben azt hiszem, az, hogy több gazdája is van, nem hátrány, hanem előny. Újra és újra fölvetem ezt, nehogy véletlenül valakinek eszébe jusson változtatni ezen a struktúrán, és ebben a bizottság támogatását is kérem. Szerintem jobban járunk akkor, ha a határon túli magyar közösségekért való felelősségben a minisztériumok egymással osztoznak és nem egyetlenegy helyre koncentráljuk a határon túli ügyeket, nehogy egyfajta gettómentalitás alakuljon ki, hogy ez egy külön ügy és minden mástól külön kezelendő. Szerintem nincs olyan vonatkozása ma a magyar kormányzati munkának, aminek ne lenne közvetlen vagy közvetett vonatkozása az összmagyarság, a Kárpát-medencei magyarság szempontjából. Így próbáljuk meg, egyébként kimondani, ez jól hangzik, igaz is szerintem, de hogy ez valósággá legyen a kormányzati munkában meg egyébként, mondjuk így, a magyar nemzetrészek tudatában, az egy komoly munka részben a bürokráciával szemben, részben egy olyasfajta - mondjuk így - korszellemmel szemben, amelyik tagadja a nemzeti identitásnak és összetartozásnak a jelentőségét. Mi ebben a trendben nem osztozunk.

Így hát, amikor oktatásról beszélünk, akkor az egyik legjelentősebb változás az előzőekhez képest az, hogy egy olyan egységes Kárpát-medencei magyar felsőoktatási térben nemcsak gondolkodunk, hanem ebben szervezzük a felsőoktatást, amely ma lehetőséget ad arra, hogy bárki, éljen a Kárpát-medence bármelyik részén, mindenfajta korlátozás nélkül tanulhat egy másik nemzetrésznek az egyetemén, a felsőoktatási intézményében. A Makovecz-program ehhez egy külön, plusz lehetőséget biztosít. Tehát ezek kétoldalú megegyezések az intézmények között anélkül, hogy Budapestet ebbe be kéne kapcsolni, azon túl, hogy mi finanszírozzuk. A Makovecz-programban az elmúlt évben 300 diák vett részt ilyen cserediákként ösztöndíjjal Kárpátalja, Erdély, Partium, Délvidék, Felvidék országrészei között.

Ez az az egységesség, amit szeretnénk - ha lefelé haladunk az iskolarendszerben - elérni a középiskolai szinten, az általános iskolai szinten. Itt egy olyan programunk van, amelyik ezt az egységes gondolkodást fejezi ki, ez a Határtalanul! program, amelynek kapcsán sok bírálatot kaptam korábban. Itt meg sem merem mondani, hogy melyik ellenzéki képviselőnek a javaslatait szinte teljes mértékben megvalósítottuk, erről hoztam egy füzetet, amelyikben a számok is benne vannak és azok az intézkedések, amelyekkel ma olyan módon tettük elérhetővé ezt a programot, hogy igazából egyetlenegy iskola sem mondhatja azt, hogy ezt ő nem tudja megvalósítani anyagi okok miatt vagy a jogi szabályozás miatt.

Ennek az eredménye az, hogy 2013 óta 190 ezer magyar fiatal találkozott, mondjuk így, hogy magyar fiatallal ennek a programnak a keretében. Ez azt jelenti, hogy 190 ezren vagy magyar iskolából mentek határon túli magyar iskolába, magyar közösséghez, vagy onnan jöttek ide Magyarországra, a többséghez. Valamint több mint kétharmad innen ment oda, körülbelül egyharmad vagy valamivel kevesebb része, 20-30 százalékos közötti része az, akik idejöttek, de ennek itt most elsősorban az a célja, hogy ne legyen olyan magyar diák, aki úgy végzi el az általános iskolát, hogy nem járt legalább egyszer a magyar állam pénzén határon kívüli magyar közösségben. Mi bízunk benne, hogy ez a következő évben közel kerül a megvalósuláshoz.

Ma már a 7. osztályosoknak körülbelül a fele el tud jutni; a 7. osztályt célozzuk meg, ezt tartjuk a legjobb korosztálynak ebből a szempontból, mielőtt elvégzi az általános iskolát, de nem 8. osztályos. Az a célunk - nem tudom, hogy jövőre sikerül-e, de ha nem, akkor utána -, hogy normatív alapon - talán még ez az egy javaslat az, amit nem sikerült megvalósítani - az iskoláknak oda fogjuk adni a pénzt, ami erre jár, hogy minden hetedikes ki tudjon menni, ha nem megy ki, akkor vissza kell fizetni, és akkor lehet azon gondolkodni, hogy legyenek-e szankciók. Én nem ebben

gondolkodnék, bízom benne, hogy ha megkapják erre az összeget előre, akkor ezt erre fogják használni, természetesen szigorú elszámolás mellett. Tehát ennek a 190 ezer magyarországi és határon túli fiatalnak az iskolai keretben, a magyar állam szervezésében találkozása, úgy gondolom, hogy egy jelentős eredmény.

A nagy óvodaprogram, amit szintén a Miniszterelnökség visz Grezsa kormánybiztos úr vezetésével, ez az első ütemben 76 új óvodának, 215-nek a létesítését jelenti, és aztán indul hamarosan a második ütem is. Azt hiszem, ezt már be is jelentettük. Tehát felülről az egységes felsőoktatási tér, és mondjuk így, hogy a tanulási folyamat kezdetén, az óvodától próbálunk úgy közelíteni, hogy aztán a magyar általános és középiskoláknak meglegyen az utánpótlásuk. Az a probléma ugyanis, nem arról van szó, hogy a magyar óvodába járó gyerekek aztán elfogynak az általános iskolában, hanem fordítva. Ma általános iskolában magyar nyelven több gyerek tanul, mint aki magyar óvodába jár a Kárpát-medencében, tehát meg kell fordítani ezt a trendet úgy, hogy az óvodába járást támogatjuk, és bízunk benne, hogy ez egyébként majd növeli az általános iskolába járók számát is. A külföldi oktatási támogatások több mint kétszeresére bővültek 2012 óta, ez még mindig a Határtalanul! program, amelyről beszélek.

(Soltész Miklós és dr. Maruzsa Zoltán megérkezik az ülésterembe.)

Talán valami számot mondanék, hogy lássák, próbálunk egy egységes nyilvántartást a Magyarországon tanuló magyar diákokról, a környező országokban tanuló magyar diákokról. Körülbelül 17-20 ezer fő között van azoknak a diákoknak a száma, akik ma magyar nyelven tanulnak a határon kívüli felsőoktatási intézményekben; ezt egyébként ösztöndíjakkal is támogatjuk.

A kihelyezett képzések ügyében is jelentőset léptünk előre. 2017-ben 8 képzést, 2018-tól várhatóan újabb 12 kihelyezett képzés indul. Itt teljes megállapodásban vagyunk az egyeztető fórummal, tehát csak olyan képzéseket engedélyezünk és támogatunk a határon túli magyar közösségeknek, a magyarországi egyetemek kihelyezett tagozatainak, amire ott valóban szükség van és nem jelent egy rossz konkurenciát azoknak az intézményeknek, akik hasonló programokat folytatnak.

A pedagógusképzésről azt elmondhatom, hogy abban is van egy újdonság, hiszen először fordul elő az uniós támogatások történetében, hogy közös programjaink vannak a határon túli magyar szervezetekkel. Tehát bevontuk őket a magyar programokba, ez az Emberi Erőforrás-fejlesztés Operatív Program, elsősorban pedagógusképzés, pedagógus-továbbképzés az, amit itt támogatunk a magyar nyelvű tankönyvek mellett.

A legfontosabb szimbolikus döntésnek számos más ügy mellett a Köldökszínór-programot tartom. Ez az elnevezés még bevezetésre vár, ez az anyasági támogatásnak és a babakötvénynek a kiterjesztését jelenti a határon kívül született magyar gyerekekre. Ez egyszerre nemzetstratégiai program, egyszerre a határon túli magyarokra vonatkozó program, de legalább annyira az egyéb külföldi magyarokra, de így is mondhatnám, a világ magyarságára. Tehát bárhol a világon, nemcsak a Kárpát-medencében, hanem bárhol a világon olyan gyermek születik, akit magyarnak akarnak a szülei, annak jár a babakötvény. Ez azt jelenti, hogy 18 éven keresztül minden évben kap egy levelet a magyar államtól, hogy neked, illetve az önök gyermekének a magyar állam letétbe helyezett iksz tízezer forintot - ez most 45 ezer forint környékén van -, ez minden évben növekszik egy kedvezményes kamattámogatással, ha ön erre a számlára befizet, annak is kedvezményes kamata van, és így, ha semmit nem tesznek hozzá, akkor is százezer forintos nagyságrendre növekszik ez 18 éves korra, de ezt lehet növelni. Ez egy olyan kötvény, ami nemcsak egy pénzügyi tranzakció, hanem egy valóságos kötődést jelent.

Az anyasági támogatásnál pedig azt tervezzük - ez még a magyar államigazgatásnak egy komoly feladata lesz -, hogy amikor valaki a gyermekének megkérve nyújtja a magyar állampolgárságot, aki külföldön született Brüsszelben, Venezuelában, Csíkszeredában, bárhol, amikor megkapja a gyermek papírjait, akkor egyúttal megkapja azt az utalványt is, amivel fölveheti az anyasági támogatást. Ez 64 ezer forint, és egyébként megkapja az értesítést arról, hogy az ő gyermekének a nevére a magyar állam államkötvényt, állampapírt helyezett letétbe. Én ezt tartom a legfontosabbnak, bár összegben nem tűnik olyan jelentősnek, pár százmillió forintról beszélünk, az egyéb támogatásokhoz képest, mert egyébként pár százmillió forint természetesen sok pénz, viszont a szimbolikus üzenete nagyon jelentős. Mi azzal számolunk egyébként, hogy ez a demográfiai mutatókban is meg fog nyilvánulni, merthogy több gyermek szülei vállalják majd a magyar állampolgárságot.

A legfontosabb szövetségeseink, bármennyire is van egy kiegyensúlyozott viszony - erről ne is kérdezzenek, mert ezt az okosabb nemzetstratégáknak hagyom meg, hogy a határon kívüli magyar pártokhoz való viszony hogy alakul -, ezzel nekünk nem kell különösebben foglalkozni, mert olyan alapon állunk, hogy mindig azt a konszenzusos álláspontot, döntést fogadjuk el, amit az ottani szervezetek felénk közvetítenek, és megvárjuk, míg kialakul a konszenzus. Ebből a szempontból Délvidék a legjellemzőbb, ahol egy nagyon komoly vita folyik arról, hogy legyen-e magyar nyelvű önálló egyetem Délvidéken, vagy nem, egy 250 ezres közösség fenn tud-e tartani egy ilyet, vagy nem tud. Mi itt elfogadjuk azt, amit a Magyar Nemzeti Tanács ebben az ügyben dönt.

Éppen most szombaton adtunk át államtitkár úrral együtt egy nagyszerű oktatási intézményt. Egy történelmi épület megvásárlása, teljes felújítása történt meg nem egészen egy év alatt, ami egészen példamutató. Vannak annak előnyei is, ha valaki nem tartozik az Európai Unióhoz, mert például nincs európai uniós közbeszerzés, és így meg lehetett csinálni egy év alatt nagyon komoly, színvonalas munkával ezt az oktatási és szolgáltató központot Szabadka belvárosában. Tehát ők amellet döntöttek, hogy kihelyezett képzések legyenek, illetve a szerb nyelvű egyetemeken a magyar nyelvű képzéseket támogatják, és mi ezt tiszteletben tartjuk.

Még egyetlenegy dolgot hadd mondjak! Itt a szövetségeseinket kezdtem elmondani, a legfontosabb szövetségeseink mégiscsak az egyházak, akiket a politikai trend, a forduló, a változások nem érintenek annyira, mint amennyire egyébként a politikai szervezeteinket. Tehát amit lehet, azt egyházi kézben szeretnénk tartatni, oda szeretnénk adni, általuk, rajtuk keresztül szeretnénk működtetni, mert ebben látjuk a legnagyobb garanciát, és egyébként a nemzetmegtartó, népességmegtartó ereje is az egyháznak a legerősebb, ezért két év alatt az egyházi személyek jövedelemkiegészítését, amelyik analóg módon jár a határon túl is, nemcsak Magyarországon, ezt megdupláztuk, tehát megkétszereztük, azért ez egy jelentős támogatásnak minősül.

Amiről talán érdemes lenne még beszélni, az az ukrán nyelvtörvény. Szerintem itt, ebben a bizottságban nincs olyan, aki ne lenne napi szinten tájékozott. Végre van egy olyan Külügyminisztériumunk, amelyik harcosan kiáll a nemzeti érdekek mellett, mi ebben csak a támogatást tudjuk biztosítani. Ha valakinek anekdotikus elemek kellenek arra, hogy hogyan tárgyal az ember Kijevben az oktatási miniszter asszonnyal, szívesen beszámolok róla, de mi itt nem akarunk sem elvenni, sem hozzátenni ahhoz az állásponthoz, amit az egész magyar kormány képvisel a miniszterelnökkel az élen.

Úgy gondoljuk, hogy ebben az ügyben nem lehet engedni, és éppen ezért nem engedjük azt, hogy azt a szakmai vitát, ami ott elkezdődött, hogy akkor most jól tanítják-e az ukránt, vagy nem jól tanítják, van-e könyv, vagy nincs könyv, ez egy

teljesen független pedagógiai vita attól, hogy mi nem tudjuk elfogadni a 7. cikkelyét az ukrán nem is nyelvtörvény, tulajdonképpen bújtatott nyelvtörvénynek, az oktatási törvénynek, tehát ebben csak meg tudom erősíteni a kormány álláspontját.

Talán ezek az ügyek azok, amikről itt érdemes volt beszámolni és állok rendelkezésre, elnök úr.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Köszöntöm Soltész Miklós és Maruzsa Zoltán államtitkár urakat is.

Tisztelt Bizottság! A képviselőké a szó, tessenek parancsolni! A kérdések, vélemények következnek. *(Jelzésre:)* Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelettel üdvözlöm miniszter urat, államtitkár urakat. Gyorsan, egy erős felütéssel azért hadd kezdjek, mert egy valamire kell reagálnom, amire különösebben nem szerettem volna, de ha már miniszter úr ennyire fontosnak tartotta kiemelni a határon túli szövetségi politikáját, azért hadd mondjam el, hogy mi ezt egy kicsit másként látjuk. Mi ezt alapvetően úgy látjuk, hogy önök nem igazán keresnek konszenzust a határon túli partnerek között. A kormánynak minden régióban van egy partnerszervezete, függetlenül attól, hogy hány magyar szervezet működik, és azok milyen választói legitimitással rendelkeznek, és önök csak az ő hangjukat hallják meg, s azok a magyar szervezetek vagy magyar pártok, amelyek nem hajlandók mindenben behódolni a kormánynak, azokat egyrészt kirekesztik az anyagi támogatásokból, másrészt a magyar-magyar párbeszédből és a mindenféle nemzetpolitikai fórumokból. Ezt elég sok alkalommal elmondtuk, elmondtuk a Magyar Állandó Értekezleten meg a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán is. Lehet, hogy miniszter úrnak nincsenek ilyen tapasztalatai, de higgye el, hogy vannak olyan komoly legitimitással rendelkező magyar szervezetek, amelyekkel kapcsolatban nemhogy konszenzusra nem törekszik a magyar kormány, hanem még a véleményüket sem hajlandó az égvilágon semmiben meghallgatni.

Az elmondottak kapcsán: több olyan dologra kitért, miniszter úr, aminek külön örülök, és ez kicsit csökkenteni most a kérdéseim számát, akár mondjuk, a kárpátaljai helyzet, de ha Kárpátalján vagyunk, akkor vegyük ide a két hasonló erdélyi ügyet, a MOGYE és a Rákóczi Gimnázium ügyét. Ezzel kapcsolatban egy megelőlegezett bizalommal élt ismét a kormány Románia OECD-tagsága, csatlakozása kapcsán, de azóta semmilyen előremozdulás ebben a két kérdésben nem látszik, vagy legalábbis a sajtóból ez nem derül ki. Miniszter úrnak ezzel kapcsolatban vannak-e információi? Várható-e, hogy ebben a két ügyben valamikor, valamilyen előremozdulás történni fog.

Ami az egész Kárpát-medencére vonatkozó kérdésem: van ez a Vasárnapi Iskola Alapítvány, a vezetői már jártak nálunk több alkalommal is bizottsági ülésen. Most egy kicsit nagyobb kormányzati figyelem adódik - nagyon helyesen - a diaszpórára, illetve a Kárpát-medencei szórványra. Ez a Vasárnapi Iskola Alapítvány működtet hétvégi iskolákat a szórványban, ott, ahol már a magyar oktatást iskolai szinten nem lehet megszervezni. Tavaly összesen 5,5 millió forintot kaptak csak erre a BGA-tól, úgy gondolom, ez egy olyan program lenne, amit jobban fel lehetne karolni. Mi a véleménye erről a miniszter úrnak, ismeri-e egyáltalán a tevékenységüket? Mindenképpen tudom ajánlani.

A Határtalanul! program kapcsán mindenképpen üdvözljük azokat a fejlődéseket meg azokat az előrelépéseket, amik történtek, még ha egy kicsit sok idő is kellett hozzá, de most már talán normalizálódni látszik a helyzet. Én a normatíva

ötletét most hallottam először, nem tudom, hogy erről különösebben szó volt-e már korábban, de ez első hallásra egy jó javaslatnak tűnik, úgy gondolom. Ezzel együtt is Semjén miniszterelnök-helyettes úr 2014-re tűzte ki célként, hogy teljes egészében lefedetté válik ez a program, tehát hogy egy teljes évfolyam tud utazni, ahhoz képest még tavaly is körülbelül csak a diákok fele tudott elmenni. Miben látja miniszter úr a hibát, vagy hol lehetne még ezt az ügyet fejleszteni, azzal együtt, hogy most már a pályázatok jobban, időben vannak kiírva meg valamennyire a bürokráciát is sikerült ez ügyben csökkenteni, ha nem is föltétlen mindenhol.

2020-tól kötelező a nyelvvizsga a felsőoktatásba való belépéskor. Ez a külhoni hallgatókra hogyan fog vonatkozni és hogyan fog vonatkozni az ingyenes nyelvvizsga kérdése? Egyrészt ez azt jelenti, hogy akkor egy külhoni magyar állampolgár, magyar fiatal is – gondolom - megteheti ezt a nyelvvizsgát Magyarországon ingyenesen? Ez nem teljesen egyértelmű számomra, hogy így van-e. Illetve, aki mondjuk, rendelkezik a környező országok nyelvéből valamilyen érettségivel vagy egy valamilyen minősített osztályzattal, akkor az elfogadható-e ennek a nyelvvizsgának?

Az óvodafejlesztési program kapcsán: azzal együtt is, hogy ez egy nagyon komoly előrelépés, és ebben tudom, hogy nagyon komoly kormányzati szándék meg kormányzati összegek, támogatások is vannak, arra azonban hadd hívjam föl miniszter úr figyelmét, hogy azért komoly kritikák is érik ezt a programot több helyről a Kárpát-medencéből azzal kapcsolatban, hogy ez mennyire lett kellően előkészítve, mennyire lett fölmerve ennek a hatása, föltétlenül mindenhol odakerülnek-e az óvodák, ahol a legnagyobb szükség van rá. Illetve több helyről, több helyszínről, akár Felvidékről, Erdélyből is fölmerült az, hogy van, ahol már működő magyar óvodákra nyit, vagy a közelben, ugyanazon a településen nyílik egy egyházi fenntartású, magyar állami finanszírozású óvoda, és ezzel kapcsolatban nem mindenhol vannak a hatékonyságról meggyőződve az érintettek.

Van egy nagyon fontos évforduló, és ebben nagyon jók vagyunk az elmúlt években, hogy fontos évfordulókról megemlékezzünk. Mint lelkésznek külön szeretném felhívni a figyelmét, és csodálkozom, hogy ezzel kapcsolatban semmi nem történik, ez pedig a tordai vallásbéke 450. évfordulója. 1568 januárjában, a tordai vártemplomban volt az az Országgyűlés, amelyik a vallásbékét kimondta, még ha az egy kicsit csonka is volt. Persze, ez a románoknak fájhat, de az akkori keretek között vagy az akkori rendiségbe ennyi fért bele, a protestáns vallásszabadság. Különösen furcsa, hogy ezzel kapcsolatban nem nagyon látni semmilyen mozgást kormányzati szinten - és akkor itt átmegegyek egy másik témára -, eközben gőzerővel folyik a románok felkészülése a centenáriumi ünnepeikre, illetve Trianon 100. évfordulójára. Ez a 450. évforduló azért lehetne egy olyan dátum, egy olyan lehetőség, amivel mi is kiléphetnénk a nemzetközi porondra, ez is lehetne egy lehetőség, hogy hogyan ellensúlyozzuk azt az elképesztő propaganda-hadjáratot, amit a román állam már most elkezdett a gyulafehérvári határozat 100., illetve Trianon 100. évfordulója felé közeledve. Ezzel kapcsolatban van-e valami gondolkodás? Ha nincs, akkor miért nincs, miért nem foglalkozunk ezzel a dátummal?

Itt van az a román megemlékezés, amit az imént említettem, én ezt több mint egy évvel ezelőtt, másfél évvel ezelőtt vettem fel először, azóta az égvilágon semmi nem történt. Rétvári államtitkár urat megkérdeztem a parlament hétfői ülésén ezzel kapcsolatban, egyrészt ez ügyben, másrészt meg annak kapcsán, hogy a Jobbiknak, Farkas Gergely képviselőtársammal volt egy javaslatunk 2020 Trianon emlékévvé nyilvánításáról. Ezt első körben a kormánypártok nem támogatták, mondván, hogy majd lesz egy saját javaslatuk, ez volt fél évvel ezelőtt, azóta sem született semmilyen más javaslat. Ezt beadtuk, én erről kérdeztem volna a kormány, illetve elsősorban miniszter úr álláspontját, Rétvári államtitkár úr válaszolt, pontosabban nem

válaszolt, mert egyik kérdésemre sem válaszolt, helyette az unalomig ismert habonyi propagandának a szajkózására futotta csak részéről, hogy a Jobbik pénzért és hatalomért mindenre képes, meg hogy mit firkált a szolnoki elnökünk a Facebookon két évvel ezelőtt. Én azért az államtitkárával ellentétben úriembernek ismerem miniszter urat, úgyhogy megkérem (*Dr. Rétvári Bence: Kikérem magamnak!*), hogy erre a kérdésre most azért érdemben térjünk ki. (*Dr. Rétvári Bence: Ezt kikérem magamnak!*) Rendben. Tudomásul vettem. Megkérem, hogy erre a kérdésre most érdemben térjünk ki, államtitkár úr. Én normálisan tettem föl ezt a kérdésemet a parlamentben is államtitkár úrnak, mint ahogy az elmúlt hetekben számos alkalommal tettem normális, korrekt és előremutató felvetéseket a parlament ülésén, amikre semmilyen választ, csak mocskolódást meg személyeskedést kaptam különböző államtitkároktól, de talán a bizottsági ülés lehetőséget teremt arra, hogy ezekről a kérdésekről kicsit konstruktívabban tudjunk beszélni. Annál is inkább egyébként, mert miniszter úr a tavalyi bizottsági ülésen egyébként azt mondta ezzel kapcsolatban, hogy „Amit '18 decemberéről mondott képviselő úr - mármint én -, azzal teljes mértékben egyetértek, és bízom benne, hogy van is erről gondolkodás, csak ez megint nem a nyilvánosság elé tartozik feltétlenül, hogy ebben az ügyben nekünk sokkal offenzívebben kell fellépni diplomáciailag, mint ahogy ezt tettük.” Tehát ezt mondta miniszter úr egy évvel ezelőtt. Én nem nagyon látom, hogy ez ügyben bármi is történt volna. Ön tud-e erről, miniszter úr, illetve ez ügyben kíván-e valamit hatni?

Nem tartozik föltétlenül a bizottságunk hatáskörébe, de engedje meg, hogy ez ügyben kérdezzek, viszont a miniszter úrnak hatáskörébe tartozik, ez pedig a Nemzeti Együttműködési Alap működése. Ez ügyben várható-e a következő évek során valamilyen érdemi forrásbővülés? Erre kitértünk tavaly is. Tudom, hogy a civil szervezetek számára a különböző forrásokból meglehetősen sok pénz jut a kormányzat részéről, viszont meglehetősen kevés azokból a forrásokból, ami bárki számára megpályázható és elérhető. Ez gyakorlatilag továbbra is csak 4 milliárd forint, ez kevesebb mint a fele annak, mint amit a szocialista kormányok erre a célra biztosítottak.

Itt felmerül még egy kérdés, amire már annál is inkább kérem tisztelettel miniszter úr válaszát, mert az Igazságügyi bizottság ülésén Staudt képviselőtársamnak ugyanerre a kérdésre nem válaszolt, ez pedig az, hogy ön szerint alkalmas-e Csizmadia László a Nemzeti Együttműködési Alap élére, a civil szervezetek pénzének a kezelésére úgy, hogy az ő szervezete most már az Adatvédelmi Hatóság döntése ellenére sem hajlandó félmilliárd forintnyi közpénzzel elszámolni.

Az utolsó kérdésem pedig a diaszpóra kapcsán lenne, szintén kifejezetten érdekelne miniszter úr véleménye. Potápi államtitkár úr beszélt arról pár hónappal ezelőtt a NÖB ülésén, de most a Diaszpóra Tanácson is fölmerült egyébként, hogy lesz valamilyen program - ezt mi a magunk részéről régóta sürgetjük egyébként - a diaszpórában szolgáló lelkészek, lelkipásztorok, papok számára, hogy őket valamilyen hatásosabb, határozottabb, erőteljesebb módon támogassa a magyar állam. Erről tavaly már ejtettünk szót szintén egymás között, akkor is megerősítette miniszter úr, hogy ez egy fontos elképzelés, és hogy erre oda kellene figyelni. Mikor várható valami érdemi előrelépés ebben a témában? Köszönöm szépen előre is a válaszait.

Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: A bizottság más tagjai? (*Jelzésre:*) Varga Szimeon nemzetiségi szószóló!

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr.

Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak! Mi már tegnap találkoztunk a mi bizottságunk ülésén, igaz, akkor rövid idő volt a kérdésekre, de én most más ügyben szeretnék miniszter úrnak egy kérdést föltenni. Ahogy említette az elején miniszter úr, hogy a Határtalanul! programnak több gazdája van, az előző napirendi pontnál itt volt Potápi Árpád államtitkár úr, és vele beszéltem, vele egyeztettem azzal kapcsolatban, hogy 2016 óta van egy magyar-bolgár barátság napja, amit a két Országgyűlés elfogadott. Idén ezt úgy ünnepeltük meg, hogy a bolgár országos önkormányzat szervezésében az iskola tanulói plusz a halásztelki óvodába kihelyezett, bolgár oktatás alatt tanuló iskolások és a zalavári Cirill-Metód Általános Iskola tanulói ellátogattak Bulgáriába, ahol nagyon jól érezték magukat.

Azt is említette a miniszter úr, hogy az egyházi kapcsolatok nagyon fontosak a Határtalanul! programban. Ezt azért szeretném kiemelni, hiszen Erdő Péter bíboros meghívására Neofit pátriárka tavalyelőtt itt járt Magyarországon, akkor az ő találkozásunkon én is részt vettem, és Erdő Péter bíboros úr azt mondta, hogy a két nép áll a legközelebb egymáshoz. Ezzel kapcsolatban az lenne a kérdésem, ahogy az előbb miniszter úr is említette, a Határtalanul! program keretében nagyon jó a kapcsolat a magyar-magyar emberek között a határon túl is, hogy lehetőség van-e arra, hogy ezt a Határtalanul! programot kiterjesszük akár a 13 nemzetiségre itt Magyarországon. Én itt konkrétan a bolgár nemzetiségre gondolnék, hiszen nagyon fontos lenne számunkra is, hogy ebben a programban részt vegyünk, mert lennének iskolák, kapcsolataik. Van kint Bulgáriában egy - igaz, még alvó - magyar egyesület, ami régebben működött, amit újra lehetne élesíteni, és fontos lenne számunkra is a kihelyezett képzés vagy a pedagógusképzés. Úgyhogy ez ügyben várnám miniszter úr választ. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdés? *(Jelzésre:)* Gaal Gergely!

GAAL GERGELY (KDNP): Köszönöm szépen. Először is előre szeretnék elnézést kérni, de egy előre jelzett vidéki közszereplés miatt körülbelül 15 perc múlva el kell mennem, de van egy kérdésem, és nem tiszteletlenségből fogom elhagyni a termet. Miniszter úr is említette, hogy az egyházak a legfontosabb partnerei a magyarságnak a külhoni területeken, és ez így is van, hiszen az egyházak, illetőleg a vallás az identitásmegőrzésben a határon túli magyar közösségeknél igen nagy, igen jelentős szerepet tölt be. Látjuk is, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma rengeteg programmal segíti ezt az identitás erősítést, ha más nem, akkor Soltész Miklós államtitkár úr rengeteg szereplése és útja kapcsán is találkozhatunk ezzel a külhoni közösségekben. Az a kérdésem, hogy esetleg erről tudhatnánk-e meg bővebben, hogy milyen eszközei vannak az Emberi Erőforrások Minisztériumának az egyházak támogatásán keresztül, akár a közösségek, akár az épületek támogatásán keresztül a külhoni magyar közösségek megőrzésére. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Szászfalvi László alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, tisztelt elnök úr.

Tisztelettel köszöntöm miniszter urat, államtitkár urakat én magam is. Lassan a „Reformáció 500” emlékév végén járunk, és ezzel kapcsolatosan szeretném kérdezni a miniszter urat. Látjuk, hogy rengeteg gazdag program volt az elmúlt év során itt az anyaországban és határon túl is. Mit érzel miniszter úr ezen programok kapcsán? Milyen hatása volt, milyen hatása van ennek, hozzájárult-e az egész nemzetegyesítés programjához, illetve milyen hatását lehet ennek várni esetleg a helyi közösségek

megerősödésében, illetve az anyaország és a külföldi magyar közösségek együttműködésében és összeforrásában, ha lehet így fogalmazni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. *(Jelzésre:)* Petneházy Attila képviselő úr!

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Tisztelettel köszöntöm miniszter urat, államtitkár urakat. Boldogsággal hallgatom mindig a Határtalanul! programról való beszámolókat, és most elérkeztem én is szülőként oda, hogy éppen a hetedikes gyermekem most fog ellátogatni Kárpátaljára a tavasz folyamán az osztályával. Emiatt is szerencsém volt látni azt, hogy évről évre a Határtalanul! program is, mint minden határon túli magyarsághoz kapcsolódó program, újból fejlődik azok alapján a javaslatok alapján, amit tesz akár a bizottság vagy akár az érintettek tesznek, és látszik, hogy gördülékenyebben tudnak részt venni ebben az iskolák, látszik, hogy a pedagógusokat is egyre inkább érdekeltébbé tudja tenni ez a program, ami nagyszerű. Nyilvánvaló, ez pedagógusfüggő is. Nekem szülőként szerencsém van, mert olyan osztályfőnöke van a gyermekemnek, aki kimondottan a szívügyének tekinti, ami ez esetben természetesen nem hátrány.

A másik: miniszter úr említette az ukrán nyelvtörvény kapcsán azt, hogy szívesen beszámolna az oktatási miniszter asszonnyal folytatott találkozóról. Lehet-e érezni - ez most kicsit a kulisszák mögé való bekukucskálást jelentheti -, hogy az ő testtartásában, a bemerevedésében van-e némi elmozdulás a kezdeti időkhöz képest.

A másik téma: nagyon szomorúan hallgattam, hogy Szávay képviselőtársam a dicsérő szavak után, egy csomó eredményt elismerve, személyeskedésbe csapott át. Azt hiszem, hogy amiket önmaga felvetett, azok a felvetések vagy bírálatok nem voltak olyan súlyúak, pláne, hogy ezt a dicséretet után mondta, ami indokolta volna, hogy személyeskedésbe csapjon át, hiszen pont a személyeskedést kérte ki a maga személyét illetően, és ezt követően két mondattal államtitkár urat támadta meg személyeskedő hanggal. Ez nem szokott itt divat lenni a mi bizottságunkban. Köszönöm szépen. *(Szávay István: Csak a parlamentben divat, ugye? Ott divat lett, ugye?)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Más kérdés, vélemény? *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs, úgy engedje meg nekem a bizottság és miniszter úr, hogy három kérdésben véleményt mondjak és két rövid kérdést föltegyek.

Az első a Határtalanul! program: azt gondolom, hogy a nemzetpolitikának egy zászlóshajójáról van szó, ami már az indulásakor olyan célokat fogalmazott meg, azt gondolom, ami magában a nevelés területén rejt hatalmas lehetőségeket. És valóban, a kezdeti döccenők után, azt gondolom, hogy ez a zászlóshajó már jól szeli a habokat és jó irányba tart. Lehet annak három éve, amikor bizottságunk részletesen foglalkozott itt a Határtalanul! programmal, voltak itt olyan iskolák, és beszámoltak az eredményekről, hogy milyen jó ez a program, ugyanakkor láttuk azokat a gondokat, hogy maga a pályázat kiírása, annak ideje, az elbírálás lassúsága milyen problémákat okozott. Azt kell megállapítsam, hogy ez az elmúlt évre gyakorlatilag eltűnt, tehát már ősszel megtörténik a kiírás, gyakorlatilag télen mindenki tudja, hogy a következő évben mikor, hová utazhat, milyen keretekkel rendelkezik.

Mindaz, amit annak idején hallhattunk az ellenzéktől, hogy ez nem biztosítja minden hetedikes számára a kiutazás lehetőségét, én ma már azt látom, hogy aki pályázik, mindenki befér ebbe a keretbe, tehát a 2016-os költségvetéstől kezdve ma már akkora keretösszeg van megállapítva, hogy mindenki tud menni. Ráadásul 2018-tól - a legutóbbi költségvetési vitában itt a bizottságban tárgyaltuk idén május-

júniusban ezt az úgynevezett normatív támogatást a Határtalanul! programon belül - a tankerületekhez kerül oda gyermekeként ez a hatvanegynéhány-ezer forint, ami lehetőséget nyújt arra, hogy a szálláson, utazáson túl a biztosítás, az étkezés, és ami nagyon fontos, a pedagógusok ügyeleti díja ki legyen ebből fizetve. Tehát tulajdonképpen minden akadály elhárult, a családok pénztárcáját már gyakorlatilag nem terhelheti egy eredményes pályázat, mert minden költséget ebből lehet fedezni. És még egyszer mondom, nagyon fontos, hogy a 24 órás szolgálatban lévő tanárok egy-egy ilyen kirándulás után megkaphassák az ügyeleti díjukat. Ez 2018-tól így rendben lesz.

A másik megjegyzésem és véleményem: szóba került itt Soltész államtitkár úr neve és elsősorban a minisztériumon belül hozzá kapcsolódhat a templomépítések, a -felújítások, az egyházi épületek ügye. Nyilvánvaló, hogy az egész minisztérium is ott áll e mögött, de legtöbbször őt láttuk arccal megjelenni a konkrét átadó ünnepségeken. Hatalmas jelentőségű ez az elszakított országrészekben, hogy ezek az egyházi közösségek innen az anyaországból erre a célra is segítséget kapnak. Tisztelettel azt szeretném kérni majd a jövőben, nyilvánvaló, államtitkár úr erre alkalmat ad, hogy itt a bizottság előtt erről külön beszámoljon, mert erről azért inkább csak akkor kapunk képet, amikor látunk egy-egy átadó ünnepségről a médiában híryanagot vagy például legutóbb a MÁÉRT-en kaptunk erről egy könyvet, az elért eredményekről és az átadott épületekről.

A harmadik dolog az óvodaprogram. Hatalmas dolog az, hogy több mint 17 milliárd forinttal elindult az első kör és megvan a döntés a következő 20 milliárdot meghaladó körre. Ma délelőtt is Felvidéken jártam, ugyan nem óvodában, általános iskolában, de az óvoda szóba került, mert elsősök beiratkozása kapcsán a Rákóczi Szövetség ösztöndíjátadásán vehettem részt két településen is, és az óvoda szóba került. Ez Felvidéken is hatalmas dolog, hogy az első körben 58, jelzem, önkormányzati óvoda felújítására, bővítésére kerülhet sor, és már várják és tudják a következő 5 milliárdos lehetőséget Felvidéken is.

Két rövid kérdésem lenne, miniszter úr: nem tudom, nem vagyok benne biztos, hogy a mai magyar felsőoktatásban ma létezik-e a magyar mint idegennyelv-tanárok képzése. A diaszpórából jelezték, hogy erre szükség lenne, érthető okokból, ott már több olyan másod-, harmadgenerációs fiatal van, akik számára a magyart mint idegen nyelvet kellene oktatni. Nyilvánvaló, hogy ilyen szintű tanárképzésben nem tömegekre van szükség, de szükség van erre, sőt, amint látjuk a kárpátaljai, ukrajnai helyzetet is, egyre nagyobb az érdeklődés a magyar nyelv tanulása iránt, ennek az igénye felmerül.

Még egy kérdés: miniszterelnök úr a Magyar Állandó Értekezleten egy gondolatként fölvetette Kárpátalján egy kórház építését. Az egészségügy miniszter úrhoz tartozik, foglalkoznak-e ezzel a gondolattal? Beszélte ön itt ma már különböző szociális juttatások kiterjesztéséről. Mindannyian ismerjük a kárpátaljai helyzetet, mindannyian ismerjük azt, hogy ha ott valaki súlyos beteg lesz, bizony kezelésre nem nagyon számíthat, vagy vagyonokba kerül, vagy az életét csak úgy lehet megmenteni, ha valahogy át lehet hozni a határon. A kérdésem erre vonatkozik, hogy ezzel foglalkozunk-e.

Még egyszer köszönöm szépen a tájékoztatóját és várjuk a válaszait.

Balog Zoltán válasza, reagálása

BALOG ZOLTÁN miniszter (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm, elnök úr.

Valóban Szávay képviselő úr nem tette könnyűvé a válaszadást, mert én is úgy gondolom, hogy méltatlan ez a stílus ehhez a bizottsághoz, nem ehhez szoktam hozzá

az elmúlt öt évben, mióta ide járok. Én sem szeretnék ettől eltérni, sajnálom, hogy ő eltért tőle, merthogy megértem, ha van egy felfokozott idegállapot, de szerintem folytassák le a parlamentben. Én egyébként a miniszterhelyettesem munkáját nagyon sokra tartom, azt a sok mocskot, amit rászórnak a parlamentben, úgy gondolom, hogy azt tisztességgel elviseli és tisztességgel megpróbál válaszolni. Van egy szép régi magyar közmondás: amilyen a mosdó, olyan a törölköző, azt mondhatnám, hogy nem ő kezdte - majd erről még néhány szót -, de ezzel együtt vannak valóban érdemi kérdések.

Ez is egy értelmezhetetlen, ostoba kijelentés, hogy szövetségi politika nincs, meg szövetségi partnerek. Ön tájékozott ráadásul, tehát a tudatlanság néha megbocsátható, ön pontosan tudja, hogy milyen küzdelmet folytatunk azért, hogy konszenzus legyen ezek között a szervezetek között. Nem olyan egyszerű dolog, ha kintről az ember nem akar hatalmi eszközökkel beleavatkozni. Ebből a szempontból van egy fejlődéstörténet a kapcsolatrendszerben mind Románia vonatkozásában – szándékosan mondom így -, mind Szlovákia vonatkozásában, mind Kárpátalja vonatkozásában.

Például Kárpátalján ma egy nyomorult képviselője nem lenne a magyar közösségnek a kijevei parlamentben, ha nem sikerült volna nekünk összehozni azt a két szervezetet, akik egyébként korábban harcoltak egymás ellen, és ugyanez a helyzet Vajdaságban is, ugyanez a helyzet Erdély és Partium viszonylatában is. Ma az az összefogás, amit támogatunk, a garanciája annak, hogy egyáltalán legyen képviselője ott a parlamentekben a magyar közösségnek. Úgyhogy én azt kérem, hogy ne a megosztás oldalára álljanak, hanem sokkal inkább az egységteremtés oldalára.

(Szávay István a szakértőjével egyeztet.) Most önnek válaszolok, akkor figyeljen ide, jó?! *(Szávay István: Figyelek.)* Na, azért mondom. Komolyan mondom, ezt művelik minden bizottságban. Legalább viselkedni tanuljanak már meg! *(Sneider Tamás: Maga is odafordult a társához!)* Amikor ön beszél hozzám, én figyelek, maga meg végig beszélget. Ha nem kíváncsi rá, hogy mit mondok, akkor ne kérdezzen, ez a helyzet, vagy kérdezzen írásban, mert akkor nem tudom, hogy amikor válaszolok írásban, akkor éppen mit csinálnak. Szerintem adjuk meg egymásnak a tiszteletet legalább itt. *(Szávay István: Ne személyeskedjünk már!)* Így van. Így van, úgyhogy ezt kérném, legalább itt a bizottságban, ha lehetséges.

Marosvásárhelyi orvosi egyetemi kar: ott valóban van egy olyan patthelyzet, amiből csak egy más típusú szervezetépítéssel tudunk kilépni, most erről ennyit tudok mondani. A líceum ügyét, ha figyelte, akkor ott benyújtott az RMDSZ egy önálló törvényjavaslatot az iskola alapításának, illetve újraalapításának ügyében, várjuk meg, hogy azt a román parlament hogyan kezeli. Ebben az ügyben természetesen elszántak vagyunk és támogatjuk a líceum újraindítását.

Vasárnapi Iskola Alapítvány: valóban számos helyen a diaszpórában jól működik, jó programokat folytat. A Miniszterelnökséghez tartozik ez az ügy, úgyhogy kérem, forduljon oda, és akkor egészen biztosan támogatni fogják. Egyébként ilyen ügyre 100 millió forintos támogatás van minden évben, tehát annak az elosztását nyilván igazságosan kell megtenni.

A Határtalanul! program kapcsán sem értem pontosan a bírálat részét, hogy miért nem megy mindenki. Azért, mert nem jelentkezik. Az a helyzet, hogy ma, ahogyan azt az elnök úr mondta, semmifajta költségvetési akadálya nincs, amelyik iskola vállalja, az megy. Ha kötelezővé tennénk, az szerintem nem lenne jó dolog, mert az visszaütne. Ezért vállaltuk azt - én úgy tudom, hogy a bizottság ezt meg is vitatta -, hogy legyen egy normatív támogatás és aztán az egy plusz nyomást nehezít az iskolára, a tankerületre, hogy megszervezze ezeket a dolgokat. Tanulságos egyébként a térkép, hogy hol veszik igénybe, hol nem. Tehát itt nem a kormányzati

szándékon múlik, hanem a résztvevők készségén, és ez jelentős aktivitást mutat egyébként, tehát fokozatosan fejlődik ez az aktivitás. *(Gaal Gergely távozik az ülésteremből.)*

Az óvodafejlesztésnél egy helyi egyeztetés van, hogy hol van szükség ilyen óvodákra. Ahogy említettem, vannak olyan önkormányzatok, amelyek ma magyar kézben vannak, holnap meg nem, ez az óvodára is igaz, tehát nagyon különböző helyzetek vannak, ezért gondoljuk azt, hogy az egyházakra stabilabban számíthatunk ebben az ügyben, de természetesen, ahol jelentkezik konkurencia az ügyben, ott megpróbálunk valamifajta egyeztetést és egy jó döntést hozni. Ha meg tudnak helyi szinten egyezni, akkor gyorsabban megy, ha nem, akkor lassabban megy.

Ha figyelte az elmúlt hónapok kormányhatározatait, akkor látta, hogy az erdélyi, illetve a magyar unitárius egyháznak az ünnepségek megtartására majdnem egymilliárd forintot, több mint 900 millió forintot fordít a kormány, erre határozat van. A tordai római katolikus templomban volt ez az Országgyűlés, annak a teljes felújítása, az ünnepségek támogatása januárban benne van, tehát ez elkerülhette a figyelmét. Erre az ügyre jelentős összegeket fordítunk és szervezzük is az ünnepeket, erről egyébként nyilvános információk vannak.

Az, hogy milyen módon készülünk a 2020-as évfordulóra, abban is van mindenfajta kormányzati előkészület, amikor majd érdemes lesz, akkor azt a nyilvánosság elé fogjuk tárni, de meggondolatlan javaslatokat ilyen ügyben nem támogatunk. Én Kelemen Hunor elnök úr mondását ajánlom mindannyiunk figyelmébe, aki Trianonra nézve, illetve 1918 megünneplésére nézve azt a mondatot gyártotta, hogy magyarok ezer éve a Kárpát-medencében, száz éve Romániában. Mindenki kiszámolhatja, hogy a saját jelenlegi állammemzetében mennyi jut erre.

A Nemzeti Együttműködési Alapnál is nem tudom, hogy nem tűnt-e föl a bővülés. 2010-ben 3,4 milliárd forint volt, most, a 2018-as költségvetésben 5,2 milliárd van. Nem tudom, milyen bővítésről beszél még. Csizmadia Lászlót alkalmasnak látom a munkájának az elvégzésére, egyébként jól végzi a munkáját mind a NEA élén, mind a saját civil szervezetében.

És ha már itt a Határtalanul! az ügye fölmerült, hogy vajon miért nem jelentkezik határon túli kirándulásokra, akkor ne haragudjon, az nem személyeskedés, amikor önöknek felelősséget kell vállalniuk a nyilatkozataikért. Nem lehet csak beszélni, handabandázni a világban, ha mondanak valamit, akkor azért vállalni kell a felelősséget, nekünk is meg önöknek is. Tehát ha az önök képviselője, egy helyi elnöke azt nyilatkozta, hogy az észak-amerikai indiánokhoz hasonlóan az erdélyi magyarság nagyobb része megvehető egy marék üveggyönggyel - ez a marék üveggyöngy a kettős állampolgárság volt -, majd azt mondja, kezdje azt hinni, hogy bármennyire is keserű kimondani, nem érdemelték meg, köreikben ugyanis még a magyarországinál is nagyobb mértékű az elhülyülésre hajlamosság. Ne haragudjon, ez egy olyan mondat, ami fölháborító, és önöknek ettől el kell határolódnia, ezt vissza kell utasítani, ezért elnézést kell kérni, mert ez a nemzetpolitikában megengedhetetlen. Amíg így gondolkodnak helyi szinten - még azt sem zárom ki, hogy más pártokban is vannak ilyenek -, addig hogy kérjük azt, hogy látogassák meg azokat, akik állítólag hajlamosak az elhülyülésre? Ez jelzi jelenleg a nemzetpolitika elfogadottságát még az önök pártjában is. Tehát ez nem személyeskedés, ez egy olyan ügy fölvétele a napirendre, amiről beszélnünk kell, mert hallottunk már olyanról, hogy egyesek micisapkának nevezték a magyar Szent Koronát, azon is föl kellett háborodni, és minden olyan mondaton, amelyik abba az irányba mutat, hogy a magyar közvélemény ebben az ügyben nem egységesen áll ott a határon túli magyarok között. Tehát én ezt egyáltalán nem tartom személyeskedésnek, hanem egy olyan ügynek, amiben szerintem ki kell állni és válaszolni kell.

Ez egy jó fölvetés, Varga Szimeon szószóló úrnak mondom, hogy egy Határtalanul!-típusú programot iktassunk be adott esetben a magyarországi nemzetiségek és anyaországaik között. Szerintem ez egy fontos dolog, és remélem, nem fogja félreérteni a válaszomat, szerintem ennek akkor van igazán értelme, ha a két kormány kezdeményezi, mert akkor van mögötte a két állam. Tehát ha a bolgár állam egy ilyenbe beleáll és beleáll a magyar állam is, akkor kölcsönösségi alapon ezt mindenképpen érdemes gyakorolni.

Most azért Cirill és Metódról mondanék valamit, amire érdemes odafigyelni. A helyzet az, hogy a szlovákok megtervezték az eurójukat, és benyújtották, hogy szeretnék, ha Cirill és Metód mint a szláv nemzetek nagy apostolai, szerepelnének az eurón egy kereszttel is szimbolizálva. Az Európai Bizottság ezt az éremjavaslatot visszaküldte, ilyen euró az Európai Unióban nem lehet, mert sérti a muszlimok érzékenységét. Ennek semmi köze önhöz direkt módon, csak szerintem érdemes ebben az ügyben érzékenyíteni a saját közösségeinket, hogy ma ott tartunk, hogy az Európai Unióban Európa nagy szláv apostolai nemkívánatos személyek, nem szerepelhetnek egy pénzeszközön, mert sérti másoknak, vagy nem sérti, nem tudjuk, mert ők nem mondták, de a Bizottság úgy döntött, hogy sérti az érzékenységét. Tehát ezt én egy súlyos ügynek tartom.

A pedagógusképzés ügyében állok rendelkezésre, ahogy erről már beszéltünk, és ez a Határtalanul!-dolog - Határtalanul!-II. vagy Határtalanul!-nemzetiségek - valami jó névvel szerintem nagyon hasznos program tudna lenni.

Gaal Gergely képviselő úr elment, de az egyházi támogatások növekedését, úgy gondolom, hogy jól jelzi - 2011-ben 674 millió forint, 2017-ben 3 milliárd 148 millió forint -, mit jelent a stratégiai partnerség ebben az ügyben. Ha szabad itt még megemlíteni, az egységes Kárpát-medencei felsőoktatási tér mellett ez a kulturális térre is vonatkozik, hiszen a Csoóri Sándor-program, amit elindítottunk, több tucat határon túli közösségnek is lehetőséget ad arra, hogy táncsoportok, zenei együttesek részesüljenek ebből a programból. Már az első körben 592 szervezetet támogattunk a határon kívülről 2,5 milliárd forinttal idén, 5 milliárd forinttal jövőre, de ugyanígy benne vannak a könyvtárfejlesztési programban.

Nagyon jó kezdeményezésnek tartom, hogy amikor a nagy intézményeink közül néhány bezár, merthogy új épületet kap vagy följújtják, például az Opera vagy a Néprajzi Múzeum, vagy később majd az Országos Széchényi Könyvtár, akkor ezek a nagy gyűjteményeink és kulturális intézményeink ezzel a határon kívüli túrára menjenek és mutassák be az értékeiket. A Kárpát-haza Opera Túra főigazgató úr szervezésében egy nagyon nagy siker, amikor kamionokkal megérkeznek a magyar díszletek meg színészek a határon túli közösségekhez és előadást tartanak, akkor az szerintem egy jó kihasználása a rendelkezésre álló kapacitásnak.

Szászfalvi képviselő úr kérdezett a reformáció 500-ról. Nem merném cáfolni, hogy nekem szívügyem volt ez az ünnepsorozat, még nincs vége. Az állam-egyház együttműködésének szerintem egy nagyon szép példája, meg annak is, hogy egy nyugat-európai reformmozgalom hogyan ver gyökeret a Kárpát-medencében és hogyan lesz olyan erős, hogy ma azokat az értékeket, amiket az a mozgalom elindított, azt ma mi védjük sokszor velük szemben is. Tehát ez egy jó példa, már elmondtam, - elnézést kérek miniszterhelyettes úrtól, hogy harmadszor hallja -, azt hiszem, ezt érdemes terjeszteni, Kósa László világhírű néprajztudósunk kutatásaiból kiderül, hogy a magyar népességnek a döntő százaléka úgy gondolja, hogy Kálvin János és Luther Márton magyarok voltak, édestestvérek, és azért van két egyház, evangélikus és református, mert összevesztek. *(Derültség.)*

Tehát igazából szerintem fontos a reformáció ünneplése kapcsán elmondani, hogy bevontuk a határon túli közösségeket is, és példamutató közös ünnepségek

voltak. Ha egy hangulatjelentést elmondhatok, amikor Kolozsváron, a főutcán vonulunk a teljes mértékben felújított protestáns teológiai intézethez - többmilliárdos felújítás - 540 protestáns lelképásztor, református, evangélikus, unitárius, és ugyanennyi presbiter, plusz még 1500 magyar feketében, akkor Kolozsváron ma már úgy néznek a románok a járdáról, hogy azt hiszik, hogy ez egy filmforgatás, mert bizony ott az arányszám, a magyar jelenlét már nincs meg. Amikor ez Marosvásárhelyen megtörténik ugyanilyen nagyságrendben, akkor kell nézni a román polgártársak szemébe, ők még tudják, hogy ezek miért vannak itt és miért vonulnak, mert ott még az arányszám nem olyan hál' istennek, mint Kolozsváron.

Tehát a határon túl megmutatkozni nyílt téren, hogy vagyunk, ez egy óriási jelentőségű dolog. Rimaszombatban éppen a múlt héten volt az ünnepség, de minden határon túli közösségben, nagyon komolyan és együtt Magyarországon is megünnepelték október 31-én úgy, hogy itt tudott lenni az összes határon túli protestáns püspök, ami egy nagyon nagy dolog, délelőtt tartottuk az ünnepséget több tízezres részvétellel, úgyhogy szerintem erre büszkék lehetünk. Nem felejtsem el sohasem, nem mulasztom el soha megköszönni a katolikus hittestvéreknek a türelmüket, most már jön az eucharisztikus világkongresszusra való felkészülés, 2020, úgyhogy most a reformátusok türelmét kell majd kérnem itt az elkövetkező években. *(Derűltség.)*

Petneházy Attilának köszönöm a visszajelzéseket Határtalanul!-ügyben.

Az ukrán tárgyalások, igen, az valóban nehéz ügy, ugyanis az ukránok a megosztásra játszottak, és mindenhol azt akarták eljátszani, hogy szakmai vita van, és addig is mi elfogadjuk, de szakmailag vitatkozunk. Az anekdotikus rész az az, hogy mégiscsak egy komoly, egyébként oktatási tapasztalatokkal rendelkező nőről van szó, aki az oktatási miniszter, és amikor én odamentem tárgyalni, akkor annyira nem bíztak meg a miniszter asszonyban, hogy gyorsan odaküldték a külügyminisztert. Tehát kezdtünk eljutni odáig, hogy a miniszter asszony kezdte belátni, hogy azért ez mégse megy, szerzett jogok stb., ukrán nyelven nem azért nem beszélnek a magyar diákok, mert nem engedik őket tanulni, hanem mert nincs nyelvkönyv, mert nincsenek tanárok. Még azt is mi biztosítsuk Magyarországról? Tehát kezdtünk eljutni odáig, hogy belátta, hogy azért egy törvényre nem fognak megtanulni ukránul, ahhoz kell az ukrán mint idegen nyelv. Ezt meg se akarják hallani, bár szerintem sem helyes, ha így nevezzük Ukrajnában, inkább azt mondjuk, hogy az ukrán mint államnyelv oktatása, és amikor már közeledett a konszenzus vagy az egyetértés, akkor gyorsan a külügyminiszter einstandolta a megbeszélést, és attól kezdve csak ült ott a miniszter asszony és meg sem mert szólalni, merthogy a külügyminiszter vette át a fonalat. Tehát ez egy reménytelen dolog ezen a szinten, szerintem nagy nemzetközileg szervezett nyomással tudjuk csak elérni, hogy változtassanak ezen. Mi ajánlottunk egy kompromisszumot, amit egyébként Porosenko elnök úrral a miniszterelnökünk meg is beszélt, följajánlott, hogy ne vonatkozzon az Európai Unió nyelveire, de úgy tűnik, hogy egyelőre ebbe az irányba nem sikerült elmozdulni.

Elnök úrnak köszönöm szépen szintén a Határtalanul! programmal kapcsolatos tájékoztatását. Igen, én is megizzadtam itt három évvel ezelőtt, emlékszem rá, mert valóban olyan hiányosságok voltak, amiket pótolni kellett. Ez a minisztériumon belüli együttműködés miatt volt, itt azért legalább három területnek kell együttműködni ahhoz, hogy ez a program menjen, de bízom benne, hogy most már itt nem lesznek újra hibák.

A magyar mint idegen nyelv fontos felvetés. Magyarországon létezik ez a képzés, mint ráépülő mesterképzés, tehát az utolsó két év, MA-t lehet ebben az ügyben szerezeni. Erre szükség lesz, egyébként hungarológia címszó alatt is fut ez, valóban egyre inkább szükség lesz rá. Kétirányú dolog van a határon kívüli, a

Magyarországon kívüli magyar közösségeknél: az egyik az, ahol tömbmagyarság él, ott nem tudják megtanulni az államnyelvet, csak úgy, mint idegen nyelvet. Azt kell mondanom, egyébként nem szoktuk megdicsérni a szlovákokat, mert ők sem szoktak minket, de a helyzet az, hogy azért volt egy miniszterelnök-helyettesük, aki oktatási miniszter volt, Dušan Čaplovičnak hívták. Azt nem mondom, hogy miről írta a disszertációját, mert azt hiszem, az volt a címe, hogy „Szlovák-morva emlékek az elmúlt ezer évből a Kárpát-medencéből”, de az a helyzet, hogy kérésünkre a szlovák mint idegen nyelvre csináltak egy külön tantervet és tankönyveket. Tehát a szlovákot a magyar iskolákban Felvidéken idegen nyelvként oktatják, így nagyobb esély van arra, hogy ezt a magyarok elsajátítsák. Nem gondolom, hogy bárki, bármilyen okokból elutasítaná az államnyelv megtanulását, hiszen az neki előny, csak ezt nem lehet a magyar rovására tenni, hanem amellel lehet.

Ugyanezt kértük, kérjük a románoktól, mert ott is, Székelyföldön nehézségekbe ütközik a román nyelv tanítása. Legyenek ilyen tankönyvek, legyen ilyen módszertan. Nem zárkóztak el, de ez még nem történt meg. Ukrajna viszonylatában ezt 12 éve kéri a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség és nem képesek letenni az asztalra egy ilyen tankönyvet. Most már arról nem is beszélek, hogy hányan és kik beszélnek ott ukránul akár kormány szinten vagy a parlament szintjén, mert nem akarom őket megbántani, mert azért szenvedtek ők is attól a diktatúrától, amitől mi is szenvedtünk, de a helyzet az, hogy nem szabad elfogadni ezt a bánásmódot.

Ha a templomépítésekről kell beszámolni a Kárpát-medencében, akkor az engedélyt megadom Soltész államtitkár úrnak, hogy jöjjön el a bizottságba.

Az óvodaprogram: valóban bízunk benne, hogy nemcsak kulcsín lesz, hanem belbecs is. Tehát a mi felelősségünk az építés, a koordinálás a Miniszterelnökségé, a kormánybiztosé. Mi azért vagyunk felelősek, hogy olyan magyarságtudatot erősítő programok legyenek ezekben az óvodákban, amikért megéri őket fenntartani, és a Hagymányok Házával, a magyar pedagógus intézetekkel ezeket mi elkészítjük.

A kárpátaljai kórház ügye nem egy egyszerű kérdés, mert az egyik lehetőség valóban - nagyon nehéz átmenni a határon, ez egy állandó probléma -, viszont azért komoly orvosi szolgálatok vannak arra, hogy a kisvárdai, a nyíregyházi orvosok rendszeresen kitelepülnek a munkácsi, a beregszászi kórházba, ott végeznek műtétet, visznek gyógyszert, de ez nem egy megoldott kérdés. Erre van egy mandátuma az Egészségügyi Államtitkárságnak, hogy készítsen egy életképes javaslatot. Ha kicsit barátságosabban Szávay képviselő úrnak itt mondhatok valamit, szerintem ez lesz a megoldás a marosvásárhelyi ügyben is.

Tehát ha építünk egy magyar kórházat, amelyik képes lesz önfenntartó lenni, ott biztosítjuk a magyar orvosoknak a gyakoroló helyet. Egyébként ha ez egy olyan színvonalú kórház lesz, ami vonzza a román betegeket is és két nyelven tud ellátást adni, akkor az egy esély lehet. Miután Románia más vonalra állt az egészségpolitika ügyében, mint Magyarország, ott a magán-egészségügynek sokkal nagyobb terepe van, sokkal inkább finanszírozza az állami forrás, mi magánegészségügyet nem finanszírozunk, az csak üzleti alapon lehetséges, ott ez nem így van. Tehát ott ez egy esély lehet, és aztán adott esetben az orvosi kart szintén magánegyetemi keretben megoldani, mert most egy olyan patthelyzet van ott, amiből nem tudunk kitörni. Egyébként a nemzetközi szervezetben a tagság nem vonatkozott az orvosi egyetem kérdésére, az a líceum kérdésére vonatkozott.

Válaszként kérem, hogy ennyit fogadjanak el.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszter úrnak a válaszokat, köszönöm szépen a megjelenést miniszterhelyettes úrnak, államtitkár uraknak és az önök kíséretében

lévő kollégáknak, minden kedves érdeklődőnek. További jó munkát kívánok önöknek!
A bizottsági ülést bezárom. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 37 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika